

**Concerto
BUDAPEST**

KOVÁCS János
és a Concerto Budapest

2024. ÁPRILIS 7. VASÁRNAP 19.30

Pesti Vigadó

BARTÓK

Versenymű két zongorára, ütőhangszerekre és zenekarra, BB 121

1. *Assai lento - Allegro molto*
2. *Lento ma non troppo*
3. *Allegro non troppo*

LISZT

Faust-szimfónia, S. 108

1. *Faust (Lento assai - Allegro impetuoso)*
2. *Gretchen/Margit (Andante soave)*
3. *Mephistopheles/Mefisztó (Allegro vivace, ironico)*

Berecz Mihály, Ránki Fülöp zongora

Fábry Boglárka, Csepeli Bence ütőhangszerek

Kovácsházi István tenor

Honvéd Férfikar

(karigazgató: **Riederauer Richárd**)

Concerto Budapest

Vezényel: **Kovács János**

CONCERTO BUDAPEST SZIMFONIKUS ZENEKAR – zene szenvedéllyel

A Concerto Budapest szimfonikus zenekar Magyarország egyik vezető nagyzenekara. Egyéni hangzásával, nagy ívű műsorszerkesztésével különleges és meghatározó szereplője a magyar és nemzetközi zenei életnek. Széles repertoárja a jól ismert klasszikusoktól napjaink kortárs darabjaiig terjed. Progresszív karaktere elementáris erővel nyilvánul meg zenészei játékában, előadásukat a zene szenvedélyes szeretetével teszik feledhetetlenné a közönség számára is.

A zenekar egyike Magyarország legrégebbi együtteseinek, a több mint százéves múltat magáénak tudható Concerto Budapest elődje 1907-ben alakult meg. Zeneigazgatója és vezető karmestere a 2007-es centenáriumi óta Keller András világhírű hegedűművész-professzor, a Keller Quartet alapítója.

A Concerto Budapest Keller András személyében és vezetésével a magyar kamarazenélés legnemesebb tradícióit viszi tovább, melyeket Bartók Bélától és Weiner Leótól Végh Sándoron és Rados Ferencen át Kurtág Györgyig ívelő folytonosság és zenei szellemiség fémjelez.

A zenekar állandó vendégei olyan elismert magyar zenészek, mint Takács-Nagy Gábor, Eötvös Péter, Ránki Dezső, Várjon Dénes, Kelemen Barnabás, Baráti Kristóf, Fenyő László, Szűcs Máté, Berecz Mihály és Perényi Miklós, visszatérő nemzetközi vendégzsolistái közé tartozik Gidon Kremer, Heinz Holliger, Isabelle Faust, Khatia Buniatishvili, Lucas Debargue, Mihail Pletnyov és Jevgenyij Koroljov.

A Concerto Budapest tiszteletbeli elnöke Kurtág György, a kortárs zene élő legendája.

KEDVES KÖZÖNSÉGÜNK!

Az idei évad koncertismertetőit egy zenetudós írja. Nem kell megijedni: Mona Dániel zenetörténész valamennyi általa vezetett műsorban vagy a keze alól kikerülő írásban arra törekszik, hogy közvetlen, figyelemfelkeltő és gyakran szórakoztató stílusban hozza közelebb a klasszikus zenét a hallgatókhoz. Ifjúsági programok vezetője, hangversenyek és fesztiválok házigazdája, pódiumbeszélgetések moderátora, zenekritikus és tanár – egyszerűen ismeri a hazai koncertélet történéseit és szereplőit, valamint tudja, hogyan lehet közérthetően beszélni a zenéről. Koncertjeinkre is alkalmazható mottója: **HALLGASSANAK SOK JÓ ZENÉT!**

BARTÓK Béla

Versenymű két zongorára és ütőhangszerekre, BB 121

- 1. A versenymű a két zongorára és ütőhangszerekre 1937-ben komponált szonáta zenekari kíséretes változata.**
- 2. A darabot Bartók Béla és felesége, Pásztory Ditta mutatta be Reiner Frigyes vezényletével 1943-ban, New Yorkban.**
- 3. A három tétel klasszikus felosztást követ: gyors nyitótétel lassú bevezetéssel, az éjszaka zenéjét imitáló lassú tétel és vad, humorban gazdag finálé.**

Kosztolányi Dezsőnek írt leveléből tudjuk, hogy Bartóknak egy kétévesen kapott kisdob volt élete első hangszere, a zongorán pötyögés csak később, négyéves korában kezdődött. Több mint fél évszázaddal később e két hangszer kivételes módon találkozott a szerző életművében. 1938. január 16-án ugyanis különleges koncertet adtak Bazelben: Bartók és Pásztory Ditta először mutatták be az International Society for Contemporary Music számára készült kompozíció, a két zongorára, valamint üstdobra, nagydobra, cintányérra, pergődobra, tamtamra, triangulumra és xilofonra írt Bartók-szonátát. Az ütős-arszenál – főleg Bartók részletgazdag előadói utasításaival – így is elég színes hangzást eredményez, a szerző Amerikába távozásakor mégis úgy döntött, szüksége lehet a mű zenekari kíséretes változatára is. Így született meg a kézzongorás versenymű, amelyet a Carnegie Hallban mutattak be 1943-ban – ez volt Bartók utolsó nyilvános fellépése. A nyitótétel sok rendhagyó fordulatot hoz. Egyrészt a lassú bevezetés rejtélyes gomolygásból csak fokozatosan testet öltő, majd begyorsuló témája olyan gyors főrészhez vezet, amelyet a nem mindennapi 9/8-os ütemmutató határoz meg. Másrészt a fugato szakaszt is magában foglaló tétel más hangnemben zár, mint amiben kezdődött. Az ABA formájú lassú tétel Bartók korábbi, *Zene húros hangszerekre, ütőkre és cselesztára* című művének harmadik tételét idézi atmoszférájában – a szerző egyik szép noktürnje ez. Végül a rondószerű táncos finálé elhozza a népi dallamok világát, román skálákon és kontratánra emlékeztető motívumokon keresztül söpör végig a váratlan pianissimo záróütemekig.

LISZT Ferenc

Faust-szimfónia, S. 108

- 1. Liszt 1854-ben fejezte be a művet, de 1857-ben átdolgozta. Ekkor került a végére a tenorra és férfikarra írt epilógus, a híres Chorus Mysticus, az elbukott Faust megdicsőülése.**
- 2. A szimfónia három tétele Goethe történetének három fő alakját mutatja be: a nyitótétel Faust, a lírai középső Margit, az ördögi finálé pedig Mefisztó figuráját rajzolja meg.**
- 3. A mű legfontosabb kompozíciós technikája a tématranszformáció, vagyis amikor egy-egy téma a darab folyamán más-más alakban, illetve karakterben tűnik fel.**

„Liszt fejezett ki először zenével iróniát” – mondta Bartók, és állítása erősen vonatkoztatható a *Faust-szimfóniára*. Ha azt nyomozzuk, hogy a mű három főhőse hogyan jelenik meg zeneileg, több izgalmas részletre is felfigyelhetünk. „Három jellemkép Goethe nyomán” – áll a szimfónia alcímében, és tényleg: Liszt nem a Faust-történetet kívánja elmesélni háromtétéles művében, sokkal inkább portrékat fest. Igen ám, de Mefisztó portréja nagyban hasonlít Faustéra. Bölcs gondolkodónk zenei témájának groteszk, ironikus változatából lesz az ördög motívuma. Például annak a témának a kifacsarásából, amely a 19. század közepén egészen meglepő módon az oktáv mind a tizenkét félhangját magában foglalja, ezzel jelképezve a minden tudomány iránt érdeklődő Faust szerzteágazó tudását. De ugyanilyen feltűnő és szándékos az a zenei megoldás is, hogy Margit témája (összesen két melódiát kap a műben) nem kerül Mefisztó hatása alá, vagyis a tisztaságot, az ártatlanságot és az igaz szeretetet szimbolizáló nő kikezdetetlen a sátáni erők számára. A darab fináléjában reménységként jelenik meg újra és újra az ideális nő zenei képe, mignem le is győzi a gonoszt, és elvezeti szerelmét a megtisztulás kapujáig. Az általában Lenau Faustjához nyúló Liszt túpontosan eltalálta Goethe figuráinak milyenségét, a költő szelleme pedig a darab weimari (Goethe városa) premierjén keresztül is a kezdetektől kíséri a szimfóniát. És ha hozzávesszük, hogy a szimfónia ajánlása Berlioznak szól, úgy kicsit minden korábbi zenei Faust-interpretáció kapcsolódik Liszt művéhez.

BERECZ MIHÁLY zongoraművész

A 2023-as kissingeni Zongoraolimpia győztese hétéves korától tanul zenét. Tizenhat esztendősen mutatkozott be a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyteremben Kocsis Zoltán vezényletével. Azóta visszatérő vendége fontos hazai és nemzetközi fesztiváloknak, koncerttermeknek. Felsőfokú tanulmányait Londonban, a Royal Academy of Musicon végezte Christopher Elton és Hamish Milne osztályában. Jelenleg a mesterdiplomáján dolgozik Berlinben, a Hanns Eisler Hochschule für Musikon, Kirill Gerstein osztályában. Fellépett többek között a berlini Filharmóniában és Konzerthausban, valamint az amszterdami Concertgebouw-ban. Szoros kapcsolat fűzi Keller Andráshoz a Concerto Budapesthez, valamint Vashegyi Györgyhöz és az Orfeo Zenekarhoz. Szólistaként fellépett például a Musikkollegium Winterthurral, a Holland Rádiózenekarral, a Nemzeti Filharmonikusokkal és a Magyar Rádió Zenekarával. Lelkes kamarazenész: mások mellett Keller András, Perényi Miklós, Baráti Kristóf és Kelemen Barnabás voltak a partnerei.

Historikus hangszeren Malcolm Bilson hatására kezdett játszani, és az utóbbi nyolc évben számos koncertet adott, illetve felvételt készített fortepianón. Díjai közül kiemelkedik a Royal Academy of Music Harriet Cohen-díja, a 2021-es zürichi Anda Géza-verseny Liszt–Bartók-díja, a kiotói Aoyama díj, a Junior Prima díj és a Cziffra Alapítvány tehetségdíja.

© Matyáássy Jónás

RÁNKI FÜLÖP zongoraművész

Budapesten született 1995-ben. Hároméves korában, hallás után kezdett zongorázni. Intézményesen Becht Erikánál, majd Hambalkó Editnél folytatta tanulmányait. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen Jandó Jenő, Lantos István és Wagner Rita növendékeként mesterdiplomázott 2018-ban. 2021-től a Zeneakadémia óraadó tanára és doktorandusz hallgatója. Európa és Ázsia több országában is fellépett. Szólistaként rendszeresen játszik vezető hazai zenekarokkal, például a Nemzeti Filharmonikusokkal, a Concerto Budapesttel és a Győri Filharmonikusokkal. Olyan karmesterekkel koncertezett együtt, mint Heinz Holliger, Keller András, Kocsis Zoltán, Rajna Martin vagy Gilbert Varga.

Szüleivel, Klukon Edit és Ránki Dezső zongoraművészekkel eljátszották Bach és Mozart háromzongorás versenyműveit, és repertoáron tartják Dukay Barnabás nekik komponált háromzongorás darabjait. Dukay számos szőlőművét is bemutathatta, és más 20. századi és kortárs premierek mellett 2014-ben Rácz Zoltán vezényletével zongorázott Olivier Messiaen *A kanyonoktól a csillagokig...* című művének magyarországi bemutatóján.

2016-ban Junior Prima díjat kapott, 2017-ben pedig a Cziffra Fesztivál tehetségdíját vehette át. 2021-ben a Naxos kiadónál jelent meg első szólólemeze, amelyen Bartók-műveket ad elő.

FÁBRY BOGLÁRKA

ütőhangszeres művész

Debrecenben született, zenei tanulmányait is itt kezdte zongora, majd ütőhangszer szakon. Tizennyolc éves koráig párhuzamosan tanult a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolában és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola előkészítő tagozatán. Ütőhangszeresként diplomázott a Zeneakadémián 2003-ban. Az egyetemi évek alatt tagja volt a Jeunesse Musicales és a bayreuthi nemzetközi ifjúsági zenekarnak, és számos ütőhangszeres mesterkurzuson vett részt itthon és külföldön. Húszévesen kezdett tanítani a váci Pikéthy Tibor Zeneművészeti Szakközépiskolában, majd két év múlva elindította a Szent István Király Zeneművészeti Szakgimnázium ütőhangszer szakát, ahol ma is tanít. 2009 és 2014 között a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karán volt gyakornok, 2018 óta a Zeneakadémia óraadó tanára. 2010-től tagja, tizenhárom éve pedig szólamvezető timpanistája a Concerto Budapestnek. Aktív résztvevője Budapest zenei életének, közreműködött az Amadinda, az UMZE és a Nemzeti Filharmonikusok koncertjein, 2012 óta pedig rendszeresen játszik a Budapesti Fesztiválzenekarban.

CSEPELI BENCE ütőhangszeres művész

Tizennégy évesen részt vett egy zenei projektben, melyet a budapesti zeneiskolák és a Budapesti Fesztiválenekar szervezett: ott döntötte el, hogy zenekarban szeretne játszani és minél több tudást szerezni. Az amszterdami konzervatóriumban végezte felsőfokú tanulmányait, ahol többek között a Royal Concertgebouw Orchestra ütőhangszeres, illetve timpaniművészeinél is tanulhatott hat éven keresztül. Ez idő alatt számos hazai és nemzetközi felkérésnek eleget téve olyan karmesterekkel, illetve zenekarok vendégművészeként dolgozhatott, mint Riccardo Chailly, Kent Nagano, Lorenzo Viotti, a Royal Concertgebouw Orchestra, a Netherlands Philharmonic Orchestra és a Concerto Köln. Mindig fontosnak tartotta a kamarazenélést és annak megújítását, modernizálását. Három barátjával, kollégájával megalapították az On The Run elnevezésű formációt, amellyel nagy hangsúlyt fektetnek az ütőhangszeres és egyéb repertoár előadásmódjának újragondolására. Az elmúlt években nagy sikerrel Hollandiában, Németországban, Angliában és Magyarországon is felléptek, illetve szakmai kurzust tartottak.

KOVÁCSHÁZI ISTVÁN

tenor

Budapesten született 1967-ben. Zenei tanulmányait Kapossy Margit irányításával végezte. 1994–95-ben a Debreceni Csokonai Színház magánénekes volt, majd az ezt követő két évben a Fővárosi Operettszínház szerződtette. 1997-től a Magyar Állami Operaház magánénekes, ahol már fiatalon számos Mozart-, Verdi- és Puccini-opera főszerepét elénekelte. 2006-ban lépett fel először Wagner-műben, *A nürnbergi mesterdalnokok* Walther von Stolzingjaként. Erre a szerepre szerződtette 2008-ban a Mannheimer Nemzeti Színház, melynek 2014-ig tagja volt. Németországban további számos produkcióban szerepelt, többek között Wagner *Parsifal*, *A Rajna kincse*, *Lohengrin*, *Tannhäuser*, Strauss *Ariadné Naxosban*, *Elektra*, Weber *A bűvös vadász*, Bizet *Carmen*, Saint-Saëns *Sámson és Delila* illetve Offenbach *Hoffmann meséi* című művében.

Meghívást kapott a Fischer Ádám vezette Budapesti Wagner-napokra, ahol a *Lohengrin* címszerepét énekelte 2011-ben és 2013-ban. A Magyar Állami Operaház új Ring-produkciójában mind a négy opera tenor főszerepét énekelte. 2017-ben debütált a *Bánk bán* címszerepében. 2018 és 2023 között óraadó tanárként magánéneket tanított a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán. 2008-ban Liszt-díjat, 2022-ben pedig Magyarország Érdemes Művésze díjat kapott.

KOVÁCS JÁNOS karmester

1951-ben született Budapesten. 1973-ban végezte el a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolát, Kórodi András növendékeként. A karmesteri diploma megszerzése után korrepetitori állást kapott a Magyar Állami Operaházban, 1976-tól karmesterként szerződtek. 1978 és 1980 között három nyáron át a Bayreuthi Ünnepi Játékok zenei asszisztense volt. 1987–1990-ben a Magyar Állami Operaház első karmestere volt. Rendszeresen fellép valamennyi jelentős magyar zenekar koncertkarmestereként. Első vendégkarmestere volt a Szlovén Filharmonikusoknak, 1992 óta a Tokiói Filharmonikusok állandó vendégkarmestere, 1998-tól első vendégkarmestere. Számos európai városban fellépett vendégkarmesterként, az Operaház társulatával Berlinben és Londonban, a Nemzeti Filharmonikusokkal többek között Németországban és Braziliában turnézott. 2014 óta a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának állandó karmestere.

Művészi munkája elismeréseként 1984-ben Liszt-díjjal, 1996-ban a Magyar Köztársaság Érdemes Művésze díjjal, 2001-ben Kossuth-díjjal, 2015-ben Prima Primissima díjjal, 2018-ban a Magyar Érdemrend középkeresztje polgári tagozat díjjal, 2019-ben Artisjus-díjjal tüntették ki. 2010 óta a Magyar Állami Operaház örökös tagja.

© Raffay Zsófia

HONVÉD FÉRFIKAR

Az egyedülálló kórus negyvenöt fős létszámával a világ második legnagyobb, professzionális énekekből álló férfikara, amely 1949 óta működik. Repertoárja felöleli a teljes zeneirodalmat, a gregorián énekektől az önálló kórusműveken, oratóriumokon, operákon keresztül a jazz-, rock- és elektronikus zenei koncerteken való közreműködésig – a legmagasabb színvonalon.

A kórus mottója: Hang, Szív, Erő... Fennállása alatt négy kontinens több mint ötven országában közel négyszáz alkalommal vendégszerepelt, összes előadásának száma pedig lassan eléri a harmincezet. A magyar és a nemzetközi operaélet számos kiválósága indult el pályáján a Honvéd Férfikarból: többek között Ilosfalvy Róbert, Réti József, Gregor József és Gulyás Dénes. A jelenlegi tagok közül is többen állandó szereplői különböző operaszínpadoknak. Az együttes munkásságát Prima Primissima díjjal, Magyar Örökség díjjal, Bartók–Pásztory-díjjal, valamint a Charles Cros Akadémia hanglemez-nagydíjával ismerték el.

A Honvéd Férfikar karigazgatója Riederauer Richárd.

7 APRIL 2024 19.30 | THE PESTI VIGADÓ

János **KOVÁCS** and the Concerto Budapest

BARTÓK: Concerto for 2 Pianos, Percussion and Orchestra, BB 121

LISZT: Faust Symphony, S. 108

Mihály Berecz, Fülöp Ránki piano

Boglárka Fábry, Bence Csepeli percussions

István Kovácsházi tenor

Honvéd Male Choir (choirmaster: **Richárd Riederauer**)

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor: **János Kovács**

A masterpiece by Béla Bartók and Ferenc Liszt will be played in succession, which is not at all common – but not without merit: after all, Bartók’s academic inaugural address was about nobody else but Liszt. The first piece will be the Concerto for Two Pianos and Percussion from 1943, which was rearranged from the Sonata for Two Pianos and Percussion written in 1937. The purpose of the rearrangement was practical: when he emigrated to America, Bartók wanted to have a representative two-piano piece at hand to play with his wife, Ditta Pásztory, in orchestral concerts. Two excellent, young Hungarian pianists will be playing the piano solo parts here: Mihály Berecz and Fülöp Ránki. “The novelty appearing in the details is not as important as the perfectly new, never-before-seen ideas related to the contents that one finds in [Liszt’s] main works, such as [...] in the first and last movements of the Faust Symphony.” This is a verbatim quotation from Bartók’s already mentioned inaugural address. For the second part of the concert, János Kovács will be conducting the Faust Symphony composed in 1854, and we will no doubt be grateful to experience its compelling originality and novelty.

ÁPRILIS 21. 19.30

ZENEAKADÉMIA

Elisabeth **LEONSKAJA**

és a Concerto
Budapest

WAGNER

Tannhäuser - nyitány

BEETHOVEN

3. (c-moll) zongoraverseny

SOSZTAKOVICS

10. szimfónia

Elisabeth Leonskaja zongora

Vezényel: **Keller András**

**concerto
BUDAPEST**

Concerto BUDAPEST

 concertobudapest.hu

 [concertobudapest](https://www.facebook.com/concertobudapest)

 [concerto_budapest](https://www.instagram.com/concerto_budapest)

VIGADÓ

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA